

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJŠEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU

★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER

★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXIII.—LETO XXXIII.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONEDELJEK), DECEMBER 11, 1950

ŠTEVILKA (NUMBER) 239

NOVI GROBOVI

JOHN KOSHEL

Po pordnevi hudi bolezn je preminil v Glenville bolnišnici John Koshel (Kožel), po domače Maticov iz Luč, star 70 let, stanujoč na 15614 Huntmere Ave. Doma je bil iz vasi Suče, fara Zalna na Dolenjskem, kjer zapuša mnogo sorodnikov. V Ameriki je bival 40 let. Delal je pri Cleveland Crane and Engineering Co. Bil je član društva V boj, št. 53 SNPI.

Tukaj zapuša soprogo Gertrude, rojeno Kozlevčar, doma iz Dol, fara Poliča na Dolenjskem, hčer Mrs. Helen Sosič in sina Antona v Milwaukee, Wis., dva pastorka Mrs. Anna Svigel in Peter v Chicagu, Ill., enega vnuka, brata Antona in več sorodnikov. Pogreb se vrši v torek jutraj ob 8.45 uri iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 458 E. 152 St., v cerkev Marije Vnebovzete ob 9.30 uri in nato na pokopališče Calvary.

ANTON KOPRIVNIK

Nagroma je podlegel srčni kapu na svojem domu Anton Koprivnik, star 56 let, stanujoč na 883 E. 147 St. Doma je bil iz Velike vasi, pošta Leskovec na Gorenjskem, kjer zapuša več sorodnikov. V Ameriki se je nahajal 40 let in je bil član društva France Prešeren, št. 17 SDZ. Po poklicu je bil mizar.

Tukaj zapuša sina Antona ml., tri hčere Mrs. Doniella Watson, Lillian in Mrs. Virginia Mierke, tri vnukinje, brata Vincenca v Detroitu, Mich., in več sorodnikov. Pogreb se vrši v torek jutraj ob 9.15 uri iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 458 E. 152 St., v cerkev sv. Jožefa na E. 144 St. in St. Clair Ave. ob 10. uri in nato na pokopališče Calvary.

FRANK YADRIČ

Preminil je Frank Yadrich, star 68 let. V Ameriki se je nahajal 52 let in je delal 38 let pri American Steel & Wire Co. Bil je član društva sv. Josipa, št. 99 HBZ. Doma je bil od Ribnika, selo Yadrich.

V stari domovini zapuša hčer Anno in sina George, tukaj pa brate in sestre, Michael in Oscar v Pittsburghu, Pa., Peter, Catherine in Barbara, nečaka John in Victor, nečakinje Mrs. Mary Tomasič, Mrs. Anna Podpadeč, Mrs. Helen Sanders, Mrs. Josephine Strobel in Mrs. Albina Dely. Žena Amelia je umrla pred nekaj časa. Pogreb se vrši v torek jutraj ob 9.30 uri iz Golubovega pogrebnega zavoda, E. 47 St. in Superior Ave., v cerkev sv. Pavla nato pa na pokopališče Calvary.

JERNEJ BRICEL

Snoči okrog 7. ure je umrl Jernej Bricel, samski, dolgo let stanujoč pri družini Frank Bricel, ki ima svoje stanovanje in delavnico na Babbitt Rd. in St. Clair Ave., kjer popravljajo avte. Pogreb oskrbuje pogrebni zavod A. Grdina in sinovi. Podrobnosti bomo poročali jutri.

Debata v senatu Zedinjenih držav za pomoč Jugoslaviji

WASHINGTON, D. C.—V senatu Zed. držav se je v petek in soboto vršila debata o zakonskem načrtu za pomoč Jugoslaviji, ki potrebuje živila, ker je deželo zadel velika suša. V soboto je bilo sklenjeno, da se bo o dodatnih k predlogi vršilo glasovanje v ponedeljek (danes) ob štirih popoldne, ni pa bil določen čas glasovanja o predlogi kot taki.

V soboto je senator McCarran iz Nevade predlagal, da naj se administraciji dovoli vzeti do 50 milijonov dolarjev iz sklada za poslovanje Marshallovega plana in jih uporabiti za nabavo živil za Jugoslavijo.

Ker je predlog administracije predvideval le uporabo vsote 38 milijonov v ta namen, so voditelji administracije takoj sprejeli McCarranovo priporočilo, toda pričakuje se, da bo temu načrtu ugovarjala uprava Marshallovega plana.

Opozicija proti predlogu v senatu je lahka

Opozicija proti pomoči za Jugoslavijo je številčno izredno lahka, in se je predvsem sklicevala na dejstvo, da je Jugoslavija komunistična država. Senator McClellan iz Arkansasa je rekel, da ni izključeno, da se bo Tito pobotal s Stalinom in se obrnil proti Zapadu.

"Kar se mene tiče, sem mnenja, da komunist je komunist," je rekel McClellan, potem pa pristavil, da se je celotni program podpiranja tujih držav slabo obnesel "Nam se je naložilo celo breme na Korejo," je nadaljeval. "Oni, katerim smo toliko pomagali, nam zelo slabo vračajo."

V istem tonu je govoril republikanski senator Brewster iz države Maine, ki je zahteval od senatorja Connallyja, ki kot predsednik senatskega odbora za zunanje zadeve zastopa stališče administracije, da pojasni, če je Jugoslavija v zameno za živila obljubila, da bo vojaško pomagala Zedinjenim državam, ako bi bila pomoč potrebna. Lačnim se ne more staviti pogojev, pravi Connally.

Senator Connally je Brewsterju odgovoril, da Amerika ni v stanju, "da bi od lačnih ljudi zahtevala, da se bodo morali boriti za nas, predno jim bomo dali živila. Če bi kaj takega zahtevali, bi se nas po vsem svetu ožigosalo, kakor da smo podkupili Jugoslavijo. Dobili bomo pomoč, kadar bo prišel čas, ampak v tem trenutku ni na mestu, da bi o tem kričali."

Demokratski senator Fullbright iz Arkansasa je dal oster ukor senatorju Brewsterju radi sugestije, "da bi se morali vsi faktorji v zadevi te vrste dati črno na belo."

Sama nevtralnost Jugoslavije označena za važno pridobitev

"Jugoslovani so že izvršili prelom s Sovjetsko zvezo," je rekel Fullbright. "Oni imajo tri deset divizij vojaštva. To je za-

ANTON VEHAR

V četrtek je preminil Anton Vehar, star 77 let, stanujoč na 13704 Astor Ave.

Tukaj zapuša otroke: Mrs. Josephine M. Oblak v Oakland, Cal., Mrs. Julia Chesnik, Anthony J., Mrs. Mary Hunter in Mrs. Angela Clancy ter vnuke. Žena Mary, rojena Mole, je preje umrla. Pogreb se je vršil danes jutraj iz Corrigan's pogrebnega zavoda na W. 148 St. in Lorain Ave., v cerkev Annunciation.

TRUMAN PISAL ROBATO PISMO KRITIKU HCERE

WASHINGTON.—Danes se je zvedelo, da je predsednik Truman washingtonskemu glasbenemu kritiku Davidu Humeju, ki je onjegov hčeri Margaret pisal, da "slabo poje", poslal osebno pismo, v katerem je zagrozil, da mu "razbije nos", ako bi ga kdaj srečal.

Glasbeni kritik je v tej zvezi izjavil, da srd Truman na tolači kot izraz človeka, ki je pravkar izgubil dobrega prijatelja (tiskovnega tajnika Rossa) in ki v teh dneh nosi silno breme svetovne krize.

Hume je tudi odkril, da je dobil dosti ponudb od zbirateljev redkih pisem, ki so pripravljene za ogorčeno pismo plačati visoke vsote, toda je rekel, da se še ni odločil, če ga bo prodal.

Prestala operacijo

V Huron Rd. bolnišnici je srečno prestala operacijo Mrs. Jean Page, solastnica Page Realty Co., 15525 Lake Shore Blvd. Zda se nahaja na svojem domu pod zdravniško oskrbo in prijateljice jo lahko obiščejo. Želimo ji skorajšnjega popolnega okrevanja!

Pisalni stroji po zmerni ceni

Družba Allied Office Machine Co. na 5720 Euclid Ave. ima v zalogi fine pisalne stroje, znanega Smith Corona izdelka s slovenskimi črkami, katere dobite po zelo zmerni ceni skupno z zabojem. Ti pisalni stroji so baš kot nalašč za pošiljke v staro domovino, ter jih vam pripravijo za odpremitve. Podrobnejše podatke lahko čitate v oglaševanju na drugem mestu današnje izdaje, ali pa se zglasite v njih uradu, kjer vam bodo stroje radevolje natančno razkazali.

Borba na Koreji je brezupno izgubljena, piše ameriški vojaški veščak s fronte

Zastopnik častniške agencije "Associated Press" Hal Boyle, ki je med drugo svetovno vojno z odličnim uspehom poročal o vojaških kampanjah v Severni Afriki in Evropi in se od začetka nahajal s silami Združenih narodov v korejski kampanji, je poslal iz Seoula poročilo, v katerem je med ostalim rečen:

Odločitev v korejski vojni je po vseh znamenjih sodeč z vojaškega stališča že padla.

Združeni narodi nimajo nikake vojaške sile tukaj ali na vidiku, ki bi bila sposobna izvajati zmago nad kitajsko komunistično armado, ki je uradno ocenjena na več kot milijon mož.

Cilj Združenih narodov je bil, odbiti Severne Korejce, ki so vdrla na jug 25. junija in ustvariti svobodno, neodvisno, demokratsko in združeno Korejo. Severni Korejci so bili odbiti, ampak spričo intervencije s strani komunistične Kitajske, izgleda, da je cilj Združenih narodov propadel.

Obstoji možnost, da bodo Združeni narodi ali velike sile našle kako diplomatsko formulo, s katero se bo borba končala. Ampak o tem ni na bojnih linjah na Koreji dosti optimizma. Dejstvo je, da je prva armada Združenih narodov, ki je šla v boj, doživela odločilen poraz, katerega ji je zadala armada enega samega ogromnega naroda, čigar obstoječi režim se nahaja izven okrilja Združenih narodov.

Kitajska pripravljena na pogajanja le na temelju popolne enakopravnosti

Domače vesti

Poroka

Na Zahvalni dan sta se poročila Miss Rose Marie Zdesar, hčerka poznane Mrs. Rose Zdesar iz 687 E. 200 St., in Mr. Ernest Hunscher iz Columbusa, O. Poroka se je vršila ob 11.30 uri zjutraj v cerkvi St. Christopher by the River v Gates Mills, Ohio.

Nevesta je učiteljica po poklicu ter je poučevala v Wickliffe in Euclid, Ohio. Graduira je iz Kent State univerze ter pohačala Ohio State univerzo in Western Reserve univerzo. Zenin je pohačal Michigan State kolegij in Western Reserve univerzo. Njegov pra-prastari oče je bil Halsey Gates, za katerim je imenovano mestce Gates Mills, Ohio. Novoporočencema čestitamo in jima želimo vse najboljše v zakonskem življenju!

Slike v knjižnici

Jutri, 12. decembra se bo zopet kazalo zanimive filme v prostorih javne knjižnice Norwood podružnice na 6405 Superior Ave. Vstopnina je prosta in otroci imajo vstop v spremstvu odraslih. Javnost je vabljen na poset.

Seja direktorija SND

Jutri, v torek zvečer ob osmih se vrši redna seja direktorija Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. Vabi se vse direktorje, da se udeležijo v polnem številu.

"Candy" tovarna zgorela

V soboto popoldne je nastal ogenj v poslojpu na 1243 W. 3 St., v katerem je zgorela izdelovalnica sladkarij Winters Candy Co. Škoda znaša okrog \$15,000.

Kitajci baje želijo hitrega konca borbe

LAKE SUCCESS, 9. dec.—Indijski zastopnik Sir Benegal Rau je danes rekel, da je kitajska komunistična vlada dala razumeti, da želi "čim hitrejšega konca borbe" na Koreji.

Toda sovjetski zunanji minister Andrej Višinski je pred političnim odborom Združenih narodov izjavil, da so pogoji za končanje vojne isti kot so bili oni, katere je organizacija Združenih narodov odklonila—umik vseh tujih vojaških sil s Koreje. Z izrazom "tuje vojaške sile" misli Višinski čete Združenih narodov in "prostovoljce" komunistične Kitajske.

Wu in Trygve Lie sta imela posvetovanje

Snoči je vodja kitajske komunistične delegacije Wu Hsiu-čuan telefoniral generalnemu tajniku Trygve Lie-u in ga vprašal, da pride v njegov hotelski apartament. Njegov dospel tja ob šestih popoldne in imela sta pogovor, ki je trajal eno uro.

Dočim ni bila trenutno podana nikaka izjava, pa opazovalci pripisujejo sestanku nenavadno važnost, ker se je vršil na Wu-ovo inicijativo. To je bilo prvič, da je kitajski delegat storil kaj takega. Ugiba se, da je Wu morda na sestanku Lie-u izročil uradni komuniquej pekinške vlade na mirovne overture Združenih narodov.

Amerikanci "tepeni kot psi", pravi kitajski radio

LONDON, 9. dec.—Pekinski radio, ki je bil prejet tukaj po teleradiju, je danes objavil dolg komuniquej o porazu čet Združenih narodov na Koreji, v katerem je med ostalim rečen: "Na tej točki se je mnogo

TAKO JE SPOROČIL KITAJSKI PREMIER MAO ZASTOPNIKU INDIJE, KI POSREDUJE V PRILOG ZAPADA

NEW YORK, 9. decembra—Kakor poroča nocoj "New York Times," se je v diplomatskih krogih v Lake Successu razširila vest, da je premier komunistične Kitajske Mao Tse-tung sporočil Indiji, da je Kitajska pripravljena na pogajanja z Zapadom glede Koreje le pod pogojem, da se ji prizna pri konferenci mizi popolna enakopravnost.

Na podlagi istih virov Mao tudi vztraja, da mora katera koli diskusija z Zapadom vzeti v pretes vsa vprašanja Daljnega vzhoda, kar bi vključevalo tudi vprašanje Formoze.

Mao je sporočil pogoje indijskemu ambasadorju

Informatorji so povedali "Timesovemu" zastopniku, da je Mao sporočil svoje pogoje indijskemu ambasadorju Sardaru K. M. Panikkarju v Pekingu. Kakor se poroča, je Mao povedal indijskemu predstavniku, da komunistična Kitajska vztraja na stališču, da se vprašanje Koreje ne more izolirati, temveč da se mora obravnati skupno s Formozo in drugimi vprašanji Daljnega vzhoda.

Mao je baje poudaril Panikkarju, da se ima Kitajski v kateri koli diskusiji z Zapadom ne le priznati poln in enak glas z drugimi silami, temveč tudi, da bo deležna postopanja kot vlada Kitajske.

Diplomatje v Lake Successu baje niso optimistični glede sprejemljivosti pogojev, katere je baje stavil Mao.

Kitajci baje želijo hitrega konca borbe

LAKE SUCCESS, 9. dec.—Indijski zastopnik Sir Benegal Rau je danes rekel, da je kitajska komunistična vlada dala razumeti, da želi "čim hitrejšega konca borbe" na Koreji.

Toda sovjetski zunanji minister Andrej Višinski je pred političnim odborom Združenih narodov izjavil, da so pogoji za končanje vojne isti kot so bili oni, katere je organizacija Združenih narodov odklonila—umik vseh tujih vojaških sil s Koreje. Z izrazom "tuje vojaške sile" misli Višinski čete Združenih narodov in "prostovoljce" komunistične Kitajske.

Wu in Trygve Lie sta imela posvetovanje

Snoči je vodja kitajske komunistične delegacije Wu Hsiu-čuan telefoniral generalnemu tajniku Trygve Lie-u in ga vprašal, da pride v njegov hotelski apartament. Njegov dospel tja ob šestih popoldne in imela sta pogovor, ki je trajal eno uro.

Dočim ni bila trenutno podana nikaka izjava, pa opazovalci pripisujejo sestanku nenavadno važnost, ker se je vršil na Wu-ovo inicijativo. To je bilo prvič, da je kitajski delegat storil kaj takega. Ugiba se, da je Wu morda na sestanku Lie-u izročil uradni komuniquej pekinške vlade na mirovne overture Združenih narodov.

Amerikanci "tepeni kot psi", pravi kitajski radio

LONDON, 9. dec.—Pekinski radio, ki je bil prejet tukaj po teleradiju, je danes objavil dolg komuniquej o porazu čet Združenih narodov na Koreji, v katerem je med ostalim rečen: "Na tej točki se je mnogo

oglašena ofenziva ameriških agresorjev spremenila v sramoten umik. Sovražnik je zapustil svojo težko opremo in bežal v konfuziji proti jugu. Bežali so kot tepeni psi."

Po istem poročilu so Kitajci in Severni Korejci ubili 15,930 mož sovražnikove vojske, med katerimi je bilo 8,085 Amerikancev skupno z nekaterimi Angleži, Avstranci in Turki, ostali pa so bili Južni Korejci.

V ujetništvo je po tem poročilu padlo 7,625 mož armade Združenih narodov, od katerih jih odpade 2,272 na Amerikanke, nekatere Angleže in Turke, vključivši 12 polkovnih poveljnikov in sto častnikov nad činom majorja.

Sen. Knowland ostro napadel Attlee-a

WASHINGTON.—Republikanski senator William F. Knowland, ki običajno nastopa kot neuradni zastopnik republikancev v senatu, je par ur po prihodu premierja Clementa Attlee-a v Washingtonu imel govor, v katerem je rekel, da bi moral Attlee enkrat in za vselej povedati, ali smatra, da so samo Zedinjene države odgovorne za ustavljenje kitajskih komunistov.

Knowland je tudi zahteval, da Amerika obnovi pomoč za Čingkaška in na splošno obtožil Anglijo in Združene narode, da se skušajo izogniti dejstvu, da so komunisti na Koreji krivi agresije. Rekel je, da je politika Združenih narodov na Daljnem vzhodu "strahopetna" in zahteval, da se Sovjetska zveza izloči iz mednarodne organizacije.

Med ostalim je vztrajal, da Združeni narodi "razvežejo" roke gen. MacArthurju, nakar bi mogel odrediti bombardiranje strateških točk v Mandžuriji, akoravno ne z atomskimi bombami.

"Trije tički" 18. feb. v SDD

Dramski zbor Anton Verovšek sporoča javnosti, da se bo igr "Trije tički", katero se je moralo preložiti radi slabega vremena, na 18. februarja v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Opazarja se vsa društva in posamezniki, ki imajo vstopnice na rokah, da jih shranijo do tedaj. Podrobneje bo poročano v dopisu v bližnji bodočnosti.

Iz življenja naših ljudi po Ameriki

St. Louis, Mo.—Po triletni bolezni je 29. oktobra umrla Mary Petrovich, članica SNPI, stara 66 let, doma iz vasi Mačerovec pri Semiču, Dolenjsko, v Ameriki od leta 1912. Tukaj zapuša moža Antona, sina Tonjia in dve poročeni hčeri — Mary Kelly in Dorothy Poto (Dalje na 2. strani)

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
Henderson 1-5311 — Henderson 1-5312
Issued Every Dry Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)	
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town: (Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):	
For One Year—(Za eno leto)	\$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev)	5.00
For Three Months—(Za tri mesece)	3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries: (Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):	
For One Year—(Za eno leto)	\$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	6.00
For Three Months—(Za tri mesece)	3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

POMEMBEN KORAK AMERIŠKIH PROTESTANTOV

Koncem minulega meseca se je v Clevelandu vršil kongres ameriških protestantov, na katerem se je 25 protestantskih in štirih vzhodno-pravoslavskih verskih skupin, ki so v preteklosti pripadale osmim ločenim organizacijam, sklopilo v eno vzajemno telo, broječe 32 milijonov oseb. To novo telo ameriškega protestantizma si je nadelo ime National Council of Churches of Christ in the U. S. A. ali po naše: Narodni svet krščanskih cerkva v Zedinjenih državah ameriških.

Ameriški protestanti, katerih zasluga je, da so Zedinjene države dežela, v kateri dejansko obstoja absolutna verska svoboda, so podvzeli ta korak nedvomno, ker so prišli do zaključka, da je prišel čas, ko morajo nastopiti enotno, ako hočejo zavezati rastočo moč in vpliv rimsko-katoliške cerkve. Gre predvsem za dvoje konkretnih vprašanj, glede katerih si stoje ameriški katoliki in protestanti v diametralnem nasprotju. Prvo je čim dalje glasnejša zahteva katoliških krogov za podpiranje njihovih šol iz sklada javnih davkov, drugo pa je zastopstvo Zedinjenih držav v Vatikanu.

Katoliška hierarhija dobro razume smisel in pomen koraka, ki so ga podvzeli protestanti in je nanj nemudoma reagirala. Visok funkcionar clevelandške katoliške škofije je imel pred nekaj dnevi govor na sestanku "Kolumovih vitezev," v katerem je med ostalim izjavil:

"Rezultat tega prizadevanja bo isti kot je bil vsakega drugega takega prizadevanja v zgodovini. Ustanovljena bo nova cerkev, ki bo zanimala večino Kristusovih naukov, z namenom, da bi privabila čim večje število članov. Nova cerkev bo manj krščanska, kakor pa so cerkve, ki jih skuša združiti. Njihova naloga je tako brezupna, da ako bodo poizkusili pogledati ršenici v obraz, se bodo znašli pred težkočami prav v začetku svojih razmotiranj."

Katoliškemu funkcionarju je odgovoril v enem izmed clevelandskih dnevnikov neki lokalni protestantski pastor, ki v sarkastičnem tonu med ostalim pravi:

"Izjava skofa Begina je skrajno zavajalna in izraža stališče vzvišenosti nad nami protestantskimi grešniki. Glede stališča vzvišenost ne želimo komentirati, odprto pa ugovarjamo njegovim krivim trditvam. Protestantizem v tej deželi in v tem mestu je daleč od tega, da bi svoji veri dodajal vodo in jo tako delal sprejemljivo za sleherni okus. Resnica je ravno obratna in protestantski nauk in praksa privlačujeta mnogo rimskih katolikov.

"Trditev, da bo 'nova cerkev manj krščanska, kakor pa so bile cerkve, ki jih skuša združiti,' je resno potvarjanje dejstev. Svetoval bi, da bi rimska hierarhija postala vsaj toliko informirana o važnih razvojih protestantske cerkve kot so inteligentni rimski lajki. Protestantska cerkev ne obsoja rimskih katolikov, toda ona vztraja v pobijanju krivih naukov rimske hierarhije, lokalne in vseobče."

Za nas ameriške Slovence je trenje med katoličanstvom in protestantizmom, ki se poraja, zanimivo, ker prikazuje pojav, ki nam ni tuj. V stari domovini je to trenje našlo izraza v borbi med klerikalizmom in liberalizmom. Z zgovinskega vidika pa v slovenski reformaciji, ki je položila temelj naši književnosti, in pa v nasilni protireformaciji, ki je za par stoletij zadušila dvig slovenstva kot samoraslega kulturnega pojava. O Primožu Trubarju, očetu slovenske književnosti, je zapisal dr. Ivan Lah v knjigi "Naši vodniki in preroki" sledeče:

"Izvršil je veliko poslanstvo med Slovenci. Prišel je ob času, ko se je prerajal svet okoli nas, in je v duhu svojega časa razoral njivo slovensko, da je rodila prvi kulturni sad. On je naš prvi glasnik nove vere, vere v življensko silo malega naroda, ki se je do tedaj komaj zavedal, da živi. Zgodilo se je kakor v prikazni, ki jo je videl prerok Zehijel: po polju so ležale razstresene kosti človeške, a dihnil je vanje božji duh in so oživele. Tako je v duhu Trubarjevem oživel naš narod v prvem kulturnem razmahu."

JUGOSLOVANSKO LADJEDELNIŠTVO

Jugoslovansko ladjedelnštvo se razvija v eno najpomembnejših industrijskih strok, ki ima velik pomen za vso industrijo, ne le za razvoj mornarice in pomorskega prometa. Že zdaj izdeluje nekatere osnovne izdelke, zlasti industrijske naprave, da se more razvijati težka industrija. Tako so ladjedelnice izdelale sestavne dele za dva plavža v Capragu pri Sisku, cevovode za največje hidrocentrale, peči za flotacijo v Trepči in Boru in izdelujejo tudi gradbene stroje.

Pomembnejši ladjedelnici sta še v Kraljevici in Trogiru. Doslej so v Trogiru izdelovali samo ladje lesne konstrukcije. Zdaj ladjedelnico razširjajo, tako da bodo izdelovali tudi ladje kovinske konstrukcije. V manjših ladjedelnicah izdelujejo predvsem ribiške ladje. Takšne ladjedelnice obratujejo predvsem na Korčuli, v Martinšćici in na Lošinju.

Ladjedelnštvo torej zajema tudi pomemben del strojegradnje in sodeluje pri graditvi težke industrije ter prispeva delež za elektrifikacijo. Že iz tega moremo sklepati, da se sodobne ladjedelnice razvijajo šele tedaj, ko industrializacija države doseže primerno stopnjo, in tam, kjer so dani posebni gospodarski pogoji. V stari Jugoslaviji je bilo ladjedelnštvo zelo slabo razvito. Izdelali so samo 1.4% skupne toneže novih ladij ali okrog 1,500 ton. Medtem so kupili v tujini za okrog 170,000 brutto registrskih ton ladjevja.

Naše ladjedelnice morejo že v kratkih petih letih dela pokazati zelo lepe uspehe. Ponosni bi smeli biti na naše ladjedelnštvo že zaradi tega, kar je storilo za obnovo naše mornariške in pomorskega prometa. Pri tem moramo upoštevati, da so bile ladjedelnice skoraj popolnoma izropane ali razdejane. V splitski in reški ladjedelnici je bila komaj petina strojev in delovnih prostorov uporabljenih. Ladjedelnice v Kraljevici je okupator izropal že prvo leto vojne v Jugoslaviji.

Ob koncu vojne je bilo v Jugoslaviji samo 20% ladjevja predvojne toneže. Mnogo ladij je ležalo na dnu morja, precej pa jih je bilo tudi v službi drugih držav. Ko so naše ladjedelnice po osvoboditvi začele obratovati—popravljeni na pol razbite ladje—jih je bilo treba hkrati graditi in opremljati. Niso mogli čakati, da bi začeli delati šele, ko bi bile ladjedelnice popolnoma opremljene, zgrajene in razširjene. Hkrati so dvigali potopljene ladje.

Ze leta 1946 je delalo že pet ladjedelnic za železne ladje in okrog manjših obratov za ladje lesene konstrukcije. Prvo leto petletke so ladjedelnice opravile že mnogo dela. Trgovski mornarici so dale 18 popravljenih potniških in tovornih ladij. Ob koncu leta 1947 je plulo pod našo zastavo že 120 ladij.

Ze tedaj so se pripravljali tudi na serijsko izdelovanje oceanskih ladij. Ustvariti pogoje za to ni bila lahka naloga. Leta 1948 niso mogli več pričakovati pomoči iz nekaterih držav, da bi opremili ladjedelnice. Vendar so kmalu premagali krizo, tako da so lani živahno nadaljevali priprave, pa tudi že izdelovali velike ladje. Reška ladjedelnica "3. maj" je začela dajati prve tovarne motorne oceanske ladje z nosilnostjo 4,000 ton. Izdelali pa so doslej tudi tri remorkerje z zmogljivostjo 600 kinjskih sil.

Mnogo premalo so znani veliki proizvodni uspehi velike ladjedelnice "Vicko Krstulović" v Splitu. Razen drugih posebnih nalog so samo lani popravili 74 raznih ladij. Iz te ladjedelnice je izšla tudi popravljena velika ladja "Hrvatska," oceanski parnik. To ladjo tipa "Victory" so zgradili šele leta 1945. Pred leti se je pri nesreči na Jadranu skoraj popolnoma prelomila. Splitska ladjedelnica pa jo je temeljito popravila in preuredila, tako da smemo govoriti o novem parniku. Delo so opravili zelo hitro, v dobrem letu dni.

Pomembne naloge imajo tudi druge manjše ladjedelnice. V Pulju obratuje ladjedelnica "Uljanik," kjer zdaj izdelujejo tri potniške ladje tipa "Opatija." Vsaka ladja bo imela za 800 potnikov prostora. Pred tremi leti te ladjedelnice pravzaprav ni bilo. Stalo je le golo zidovje. Pod italijansko oblastjo so v puljski ladjedelnici samo popravljali in razstavljali stare ladje. Zdaj izdelujejo tudi remorkerje.

Pomembnejši ladjedelnici sta še v Kraljevici in Trogiru. Doslej so v Trogiru izdelovali samo ladje lesne konstrukcije. Zdaj ladjedelnico razširjajo, tako da bodo izdelovali tudi ladje kovinske konstrukcije. V manjših ladjedelnicah izdelujejo predvsem ribiške ladje. Takšne ladjedelnice obratujejo predvsem na Korčuli, v Martinšćici in na Lošinju.

Ladjedelnštvo torej zajema tudi pomemben del strojegradnje in sodeluje pri graditvi težke industrije ter prispeva delež za elektrifikacijo. Že iz tega moremo sklepati, da se sodobne ladjedelnice razvijajo šele tedaj, ko industrializacija države doseže primerno stopnjo, in tam, kjer so dani posebni gospodarski pogoji. V stari Jugoslaviji je bilo ladjedelnštvo zelo slabo razvito. Izdelali so samo 1.4% skupne toneže novih ladij ali okrog 1,500 ton. Medtem so kupili v tujini za okrog 170,000 brutto registrskih ton ladjevja.

Naše ladjedelnice morejo že v kratkih petih letih dela pokazati zelo lepe uspehe. Ponosni bi smeli biti na naše ladjedelnštvo že zaradi tega, kar je storilo za obnovo naše mornariške in pomorskega prometa. Pri tem moramo upoštevati, da so bile ladjedelnice skoraj popolnoma izropane ali razdejane. V splitski in reški ladjedelnici je bila komaj petina strojev in delovnih prostorov uporabljenih. Ladjedelnice v Kraljevici je okupator izropal že prvo leto vojne v Jugoslaviji.

V Štorah so dogradili plamenično peč

Odkar delajo v Štorah za izpolnitev svojega petletnega plana, so v zastarelih obratih marsikaj spremenili, obnovili in zgradili. Storje rastejo v moderno industrijsko naselje. Nove peči in stroji pa lajšajo delavcem napore pri izpolnjevanju njihovih nalog—dati čim več jekla in železa za zgraditev socializma.

Nov industrijski tir, veliki, večdesetonski žerjavi in nove peči za topljenje litine, moderna stanovanjska kolonija z metalurško šolo—vsi ti, v zadnjih letih zgrajeni objekti, so pripomogli, da daje kolektiv kovinarjev iz Štor danes trikrat več proizvodov kot pred vojno.

Težišče kapitalne graditve v Štorah je bila livarna. Štórski livarni so znani po svojih kvalitetnih odlikih širom po državi. Po vojni so vse svoje sposobnosti vložili v delo za povečanje sortimenta proizvodov.

Ze leta 1947 so livarni v Štorah odlili prve težke valje za potrebe črne metalurgije druge industrije. Ti valji so tehtali do šest ton in so kot prvi domači izdelek te vrste pomenili že odločen korak k osamosvojitvi. Potem so se v Štorah začeli pripravljati na proizvodnjo težjih odlihtov.

Ker stari dve kupolni peči nista mogli stopiti dovolj litine za težke valje do 10 ton, so hoteli graditi dve novi peči v adaptiranem delu livarne. Še pred koncem lanskega leta so ju dogradili. Montirali so tudi dvigala. Vli-vanje težkih valjev, ki smo jih do tedaj izključno uvažali, ni bila več samo želja. Letos julija so odlili že tisoči valj.

Toda naša industrija potrebuje tudi težje valje. Štórski kolektiv se je znašel pred novo nalogo—omogočiti odlivanje 20-tonskih odlihtov. To nalogo so rešili z graditvijo tretje kupolke s predpečki in plamenične peči. Plamenična peč daje specialno železo in ima razen velike zmogljivosti prednost, da litino lahko rafinirajo po potrebi.

Ko je izšel novi zakon o upravljanju gospodarskih podjetij so ga martinariji v Štorah pozdravili z obljubo, da bodo plamenično peč zgradili do 15. avgusta ali 45 dni pred rokom. Kot vse dosežanje obveznosti, so tudi to častno izpolnili. Peč je dograjena in konec meseca bodo v Štorah odlili prvi 20-tonski valj.

Plamenična peč v Štorah je prva te vrste zgrajena v naši državi. Gradili so jo pod nadzorstvom inženirja Herića. Velike zasluge imajo tudi mehaniki, zlasti mojstra Hrastnik in Majerle, elektrotehnik Lužević ter znani ženiški strokovnjak za obzidavanje visokih peči Derling.

Predelali so tudi star reparacijski material v 10-tonski potniški žerjav za polnjenje peči.

Po končanem velikem delu so se štórski kovinarji spet spoprijeli s težavami, na poti k novim uspehom. V načrtu imajo nove mehanizacijske naprave, na primer žerjavna proga za staro železo, most z magnetnim dvigalom za mehanizacijo raztovorjanja, žerjavni most z 20-tonskim žerjavom in druga dela. Za izpolnitvijo vseh teh važnih obveznosti vidijo jasen cilj—omogočiti bodo pogoji za zgraditev pete nove peči v livarni, ki bo v zadnjem letu petletke lahko topila železo za 30-tonske valje.

(Ponatis iz "Ljudske pravice")

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI PO AMERIKI

(Nadaljevanje s 1. strani)

ky, v starem kraju pa brata Janeza Ogolin, duhovnika v Dobavcu pri Trbovljah in šest sester—pet v rojstnem kraju, eno na Dunaju pri usmiljenkah.

Duluth, Minn.—V bolnišnici St. Mary se zopet zdravi Štefan Pepel iz New Dulutha. V isti bolnišnici je dobro prestala operacijo Agnes Krnich iz Elyja, članica ABZ. Istotam se zdravi tudi John Mantelj, sin družine Mantelj iz Elyja, zdaj uposlen v Duluthu, in Slovo Stimac iz New Dulutha.

Sheboygan, Wis.—Dne 22. novembra je v bolnišnici Memorial umrl Karol Kovačič, star 58 let, doma iz vasi Slepčev pri Mokronogu, v Ameriki od 1922.

Podlegel je srčni hibi, za katere je bolehal tri leta, končno se ga je lotila pa še vodenica, ki ga je spravila v grob. Ko mu je bilo tri leta, so mu umrli starši, nakar je bil vzgojen pri Polancu v Šmarjeti. Bil je član SNPJ in samostojnega društva "Nada". Tukaj zapušača žena Mary, dva sina in bratranca, v Pennsylvaniji pa brata Louisa.

Bellaire, O.—Tukaj je umrl Frank Paul, star 54 let, član SNPJ, rodom Čeh. Zapušača dva sina in hčer ter devet vnukov in šest pravnukov, vsi v Bellairu. Pokojni je bil tudi član organizacij Eagles, Foresters in UMWA. Žena mu je umrla pred 15 leti, lani pa sin.

McIntyre, Pa.—Amalia Bozich, članica SNPJ je srečno prestala operacijo v bolnišnici Memorial v Indiani, Pa.

Chicago.—Umrli sta John Bevič in John Sheller (Šiler). Slednji je bil star 83 let, član SNPJ in zapušača dve hčeri.

Klein, Mont.—Tukaj je 16. novembra vsled kapi naglo umrl George Polich, član SNPJ in HBZ. Star je bil 77 let, v Ameriki 46 let, rojen v Markopolu, Kotar Delnice. Tukaj zapušača tri hčere in dva sinova, vsi poročeni, ter štiri vnuke in eno pravnukinjo.

Homer City, Pa.—Pri družtvu 290 SNPJ sta bila dva člana operirana. Prva je bila Barbara Dujich na želodcu, zdaj se nahaja doma, toda v kritičnem položaju. Drugi je bil Louis Koven. On je zdaj v domači oskrbi in se že dobro počuti.

Paoia, Colo.—V Crested Buttu je 11. nov. umrl Anton Slobodnik, član in dolgoletni predsednik društva 397 SNPJ ter delegat zadnje konvencije v Detroitu. Hotel je biti upepeljen in ta želja se mu je izpolnila—upepeljen je bil 13. novembra v Denverju. Star je bil 66 let, doma iz Bojanje vasi, fara Radovica pri Metliki. Zapušača žena Mary, tri sinove in tri hčere.

North Chicago, Ill.—Dne 6. novembra je nenadoma umrl Frank Zupac, star 56 let, doma z Iga pri Ljubljani, v Ameriki 40 let, član društva št. 14 ENPJ in več let njegov predsednik kakor tudi delegat na dveh konvencijah jednote. Zapušača žena Frances, dve poročeni hčeri—Frances Kremesec in Mary Pawiewicz, vnuka in vnukinja, dve sestrin in dva brata, vsi v North Chicagu, v starem kraju pa tudi dve sestri.

Chicago.—Paul Chapman, "foreman" v tiskarni SNPJ je postal očka—z ženo Betty sta dobila sinčka.

Milwaukee.—Društvo št. 16 SNPJ je izgubilo dve članici. 16. novembra je umrla Apolonija Verhovnik, stara 76 let. Tukaj zapušača moža Antona, v Port Washingtonu, Wis., pa hčer Mary. Na svojo željo je bila pokopana v Port Washingtonu, kjer je družina živila prejšnja leta. —Dne 21. novembra pa je umrla Mary Uhle, stara 62 let. Tukaj zapušača moža Josepha, sina Harryja in hčer Mary, v Minnesoti, kjer je družina živila pred leti, pa sina Josepha. Pokopana je bila civilno ob veliki udeležbi članov in prijateljev.

La Salle, Ill.—V bolnišnici se nahaja Martin Novlan in Mary Skoff.

Springfield, Ill.—V bližnjem Rivertonu so našli mrtvega med vratni njegove borne hišice rojaka Franka Copija. Bil je zmurnjen, kajti toplomer je kazal pod ničlo. Star je bil 74 let. Mrliški oglednik je ugotovil, da ga je zadela kap. Več let je živel v kolibi ob reki Sangamon in zadnja leta je bil slabega zdravja. Dolgo let je delal v premogovornih tukaj in v stari domovini. Žena mu je umrla pred več leti. Zapušača enega sina in druge sorodnike.

North Chicago, Ill.—Dne 23. novembra je umrl John Slave, star 73 let, doma iz Stare Vrh-SNPJ, po domače Figarjev, član SNPJ, ABZ in samostojnega društva. Tukaj zapušača tri sinove—žena je umrla pred leti.

Duluth, Minn.—Dne 23. novembra je v Chisholmu naglo umrl John Lamuth, doma nekje na Dolenjskem. Žena mu je umrla pred par leti. Zapušača družino in eno sestro na Elyu. Tam je tudi naglo umrl Frank Ravšelj. Tukaj ne zapušača nobenih sorodnikov.

McDonald, Ohio.—Dne 25. novembra je umrl vsled srčne kapi Ignac Flere, predsednik društva 461 SNPJ, star 63 let, doma iz Zagorja ob Savi. Tukaj zapušača žena Frances, dva sina in enega brata, v starem kraju pa dva brata in dve sestri.

Terre Haute, Ind.—Dne 21. novembra je tukaj umrl Frank Berlot, član in večkratni odbor-nik društva 221 SNPJ, star 74 let, doma iz Morske pri Kanalu, Primorsko, v Ameriki 38 let. Bil je naprednega mišljenja. Žena mu je umrla pred 4 leti. Tukaj zapušača sina Franka in hčer F. Stefanijo, v Texasu bratovo hčer Mary Kocjančič, ki je prišla na pogreb, v starem kraju pa več sorodnikov.

SODNIJA ZAVRNILA APEL "BUNDOVEGA" VODITELJA

WASHINGTON.—Najvišje sodišče je danes zavrnilo apel Augusta J. Klapprota, ki je bil pred drugo svetovno vojno vodja nemškega "Bunda" v državi New Jersey. Leta 1942 je bilo njegovo ameriško državljanstvo preklicano pod obtožbo, da je ob vstopu v državljanstvo po krivem prisegel, da odreka zvestost nemškemu rajhu.

V apelu pred najvišjim sodiščem za povratek državljanstva so njegovi odvetniki med ostalim trdili, da je bila evidenca o njegovi politični aktivnosti pri obravnavi nepravilno sprejeta.

5 OBTOŽB RADI PREZIRANJA KONGRESNE OBLASTI

WASHINGTON.—Zvezna velika porota je danes naperila obtožbe proti petim osebam, ki so bile klicane pred kongresni odbor za neameriško delovanje in niso hotele odgovoriti na vsa postavljena vprašanja.

Obtoženi so trije bivši znanstveniki Giovanni Rossi Lomanitz, Irving David Fox in David Joseph Bohm iz Californije, komunistični organizator Steve Nelson iz zapadne Pennsylvanije in Marcel Scherer.

VOJNA S KITAJSKO BI BILA PAST ZA ZAPAD

OTTAWA, Kanada.—Kanadski zunanji minister Lester B. Pearson je izjavil, da se mora storiti "vse, kar je mogoče, da vojna na Koreji ne postane vojna proti Kitajski."

"Ako bi prišlo do tega," je rekel Pearson, "bi to pomenilo neizogibno potegnenje zapadnih narodov v past, katerega jim je bila nastavljena, posledica česar bi bila, da bi bila njihova najbolj nevarna fronta v Zapadni Evropi izpostavljena napadu in puščena brez vsake zaščite."

OTOK PUERTO RICO

Otok Puerto Rico je bil odkrit po Kristofu Kolumbu leta 1493 in je prišel v posest Zedinjenih držav leta 1898 po špansko-ameriški vojni. Danes ima stališče teritorija z znatno lokalno samovlado. Ima svojo legislaturo in leta 1948 je kongres teritoriju dal pravico, da si izvoli svojega guvernerja. Prej je guvernerje imenoval predsednik Zedinjenih držav s pristankom senata. Prebivalci Puerto Rico so ameriški državljani in svobodno prihajajo v Zedinjene države.

Maloštevilna stranka nacionalistov se zavzema za neodvisnost Puerto Rice. Večina prebivalstva, se zdi, se ne strinja s tem. Ako bi otok postal neodvisen, bi ne mogel pošiljati v Zedinjene države svojega tropskega sadja, sladkorja, tobaka, ruma in drugih pridelkov carine prosto. Niti ne bi mogli Portoricanji prihajati v Zedinjene države za delom in zaslužkom. Otok je po naravi reven in silno preobleden. Vlada državnega podpora, ki zdaj prihaja iz Zedinjenih držav bi prenehala. Poznavalci razmer sodijo, da se otok ne bi mogel vzdrževati kot samostojna država. Puerto Rico je v Atlantiku, 480 milj vzhodno od Cube; meri 3,425 kvadratnih milj in šteje nad poldrug milijon prebivalcev.

—NOVA DOBA

Društveni koledar

DECEMEBRA

16. dec., sobota — Ples društva Croatian Pioneers št. 663 HBZ v SND

17. decembra, nedelja — Ples dr. Waterloo Camp WOW v SDD, Waterloo Rd.

23. dec., sobota — Ples Progressivnih Slovencev v SND

30. dec., sobota — Ples društva Kristusa Kralja št. 226 KSKJ v SND

31. decembra, nedelja — Silvestrov ples zbora Jadran v SDD, Waterloo Rd.

31. decembra, nedelja — Silvestrov večer Slov. nar. doma in Kluba društev SND

31. dec., nedelja — Silvestrov večer zbora "Slovan" v AJC, Recher Ave.

JANUARJA — 1951

5. januarja, petek — Ples društva Cleveland št. 126 SNPJ v SND

6. januarja, sobota — Veselica društva Napredne Slovencev št. 137 SNPJ v SND

12. januarja petek — Veselica Les Gudy kluba v SND

13. januarja sobota — Veselica Glasbene Matice v SND

14. januarja, nedelja — Proslava 5-letnice Hrvatskega radio kluba v SND

(Dalje na 3. strani)

Jože Kastelic-Božo Škerlj:

SLOVENSKA NEKROPOLA NA BLEDU

Arheološko in antropološko poročilo za leto 1948.

Slovenska akademija znanosti in umetnosti, razred za zgodovino in družbene vede, dela 2. Ljubljana 1950.

Sprejeto na seji predsedstva Slovenske akademije znanosti in umetnosti dne 12. maja 1949.

Mislím, da malokateremu ni poznana obsežna arheološka izkopavanja, ki so se lani in predlanskim vršila pod vodstvom ljubljanskega narodnega muzeja na Pristavi pri Bledu, saj je bila širša javnost o tem večkrat obveščena z daljšimi poročili v dnevnikih, Tovarišu in Glasilu Zavoda za zaščito kulturnih spomenikov Slovenije. Maršikateri pa je lani in predlanskem lahko sam na licu mesta videl raziskovanje arheologov in se seznanil z izkopinami. Izkopavanja staroslovenskega grobišča na Pristavi pri Bledu se je pričelo leta 1948 in se je nadaljevalo v letu 1949, kjer se je prav tam poleg staroslovenskih grobov odkrivala tudi ilirska nekropola.

Ta arheološka raziskovanja sodijo po obsegu povojnih del na tem področju in so z odkritimi staroslovenskim grobiščem, ilirsko naselbino in antičnimi objekti na ptujskem gradu (1946-47), raziskovanjem paleolitske postaje v Betalovem spodmolu pri Postojni (1948-49) ter izkopanim ilirskim grobiščem na dvorišču SAZU v Ljubljani (1948-1950) dokaz velikega kulturnega in znanstvenega prizadevanja, ki je po osvoboditvi dobil izraz tudi v arheološki znanosti.

Pred kratkim je izšla pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti kar zajetna knjižica, posvečena spominu dr. Franceta Mesesnela, ki poroča o arheoloških in antropoloških raziskovanjih v letu 1948 odkopanega staroslovenskega grobišča na Bledu. Pisec arheološkega poročila je vodja blejskih izkopavanj, ravnatelj narodnega muzeja dr. Jože Kastelic ter njegov sodelavec asistent Stane Gabrovec, antropološko poročila pa sta napisala univerzitetni profesor dr. Božo Škerlj in provizorični asistent Zlata Dolinar.

Avtor arheološkega poročila nas uvodoma nakratko seznani s potekom izkopavanj, nato pa v odstavku o arheološki topografiji blejskega grobišča poda precej izčrpano sliko arheoloških najdišč Gorenjske od najstarejših dosedaj poznanih do najmlajših in preko teh arheoloških dokumentov nakaže z listinami 11. stoletja kontinuiteto v zgodovinsko obdobje, kjer proučevanje preteklosti podpira že znaní in umetnostnozgodovinski spomeniki. Temu sledi glavni del arheološkega poročila: obravnava grobov in topologija izkopavanja. Zelo izčrpani opisi grobov so pisec omogočili res dosledno analizo, ki je vsekakor temeljno delo za arheološko proučevanje.

Pri tem je glede na oblike in posamezne tipe grobnih jam uspelo, razdeliti grobove v dva osnovna tipa: grobove v vrsti in grobove v skali. Vsak izmed obeh tipov pa ima nekaj variant grob v humusu, grob v talni močvirni, grobovi s kamenito oblogo, grobovi na terciarni skali, grobovi na skali z grobljo ob glavi, grobovi v skali ali skalne grobnice. Iz poročila je razvidno, da je bilo posvečeno veliko pozornosti ne le strukturi grobnih jam, globokim, zasipnemu materialu in domnevnim kamenitim znamenjem na grobovih, ampak tudi problemom naknadnih pokopov, prekopov, dvojnih

ali večkratnih grobov, problemu lesenih krst in desk, lege skeletov, posebnosti pa še smeri grobov.

Na podlagi različnih tipov grobov, smeri in globin ter upoštevajoč vlogu formacije terena, razpravlja pisec o relativni starosti posameznih delov grobišča in domneva, da sta pasova "severnih" grobov verjetno starejša kot vrste "jugovzhodnih" grobov. V tipologiji izkopanih pridevkov, kjer je največje zastopano nakit so opisane posamezne variante obsenčnikov (odprti s stožci, s petljo in kvačico, ki imajo včasih na obodu tudi jagodo, obsenčniki z visečo zanko, v katero je vdeta jagoda, obsenčniki z zavoji in verižicami, obsenčniki z vozli in taki s kovinsko jagodo na obodu), uhanov lunasti, ki so gravirani ali imajo vloženi email in uhani belobrdskega tipa, ovratnice (iz steklenih jagod ali novcev) in prstanov (masivnih trikotnega ali štirikotnega preseka, enostavnih ali z vložnim kamnom ter ploščati, rombično razširjeni).

Dalje so opisani zelo lepi primeri fibul (okrogle, pravokotne in dvoramne), med katerimi je zelo redek primer okrogle bronaste fibule s stiliziranim pantrom ter fibule s tekočo dvotračno pletenino, obravnavani so tudi ostali drobni predmeti, kot gumbi, obročki, zapestnica iz živalskih zob, železna spona podkavste oblike, šivanka, romanski križec in čekan merjasca. Od orožja, oziroma orodja so obravnavani železni noži, med katerimi se nahajajo tudi štirje skramasaksi—bojni noži. V tipologiji, ki je zaključena z rednimi keramičnimi najdbami, išče avtor analognih tipoloških pojavov iz drugih domačih in tujih staroslovenskih najdbišč, ter razglablja o importiranih elementih.

Začasni zaključek prinaša datacijo grobišča, ki se opira na najznačilnejše najdbe 208 grobov. Gornjo časovno mejo išče avtor v zgodnjem romanskem križcu iz groba 145, katerega postavlja na konec 10. ali na začetek 11. stoletja. Starejše faze blejske nekropole 9. stoletja) ponazarjajo grobovi z lunastimi uhani, emajlom, večjo množino keramičnih fragmentov, z ostanki oglja in z živalskimi kostmi.

Pisec je mnenja, da je grobišče verjetno nastalo v zadnjih desetletjih osmega stoletja, da je imelo svoj višek v devetem ali 10. stoletju iz uporabe pa je prišlo v prvih desetletjih 11. stoletja. Na podlagi posameznih elementov, ki so se na odkopnem blejskem najdišču izkazali kot novost ali posebnost (severna smer grobov, zametki grobne arhitekture, obsenčniki z zavoji in verižicami, obsenčniki z jajačasto jagodo, fibule s pletenino, dvoramne fibule itd.), avtor upravičeno sodi o posebni blejski grupi ketlaške kulture, h kateri je prištevati obravnavano najdišče.

Čeprav blejsko grobišče s svojim grobnim inventarjem ne nudi mnogo direktnih podatkov ali drugih osnov (tendence v tipološkem razvoju) za proučevanje družbene strukture, je pisec vendarle načel tudi to vprašanje in nedvomno dobro karakteriziral okoliščine, življenjske razmere in pogoje, v katerih so živeli nosilci blejske grupe ketlaške kulture—stari Slovenci.

Drugi del knjige obravnava osteološko gradivo izkopanih grobov. Laboratorijsko delo je omogočilo rekonstrukcijo 50 lobanj, od katerih je bilo za merjenje uporabljenih 48. Zanimiva je rasna diagnoza, ki je kot eno značajna določena pri 21 moških

in šest ženskih individualnih. Ta je pokazala, da so relativno največje zastopani "kromanionidi," nato "atlantonordidi," "Mediterranidi," "dinaridi," "evraziidi," in končno "mongoloidi." Mešanici kažejo predvsem udeležbo kromanionidnega in mediteranidnega tipa. Zelo pomembna je vsekakor ugotovitev, da je v pestri zmesi raznih tipov, ki je za stare Slovence splošno zelo značilna, znaten odstotek kromanionidov in mediteranidov, kar da med drugim sklepata tudi na močno spajanje starih Slovencev s stari ilirskim prebivalstvom našega ozemlja in tipnimi elementi, ki so jih še pred prihodom Slovanov v naše kraje prinesli Rimljani.

Vzorno urejena publikacija obsega 108 strani, prinaša plan izkopanih grobov, 31 strani slik terena, grobov, najdenin ter osteološkega gradiva, tabelo s pregledom arheoloških najdb in 17 antropoloških tabel. Slike so tiskane na zelo finem papirju, le žal, da niso nekateri posnetki arheoloških predmetov bolj jasni. Obe poročili imata resume v angleščini.

Pričujoča publikacija je začasno poročilo o arheoloških izkopavanjih na Bledu v letu 1948 in ne prinaša dokončnih rezultatov izkopavanj. Rešitve zanimivih in važnih problemov, ki zadevajo način pokopa, tipološko preobražanje materialne kulture, umetno obrt, kulturne in gospodarske stike s sosedomi območja, bodo prav gotovo z dokončimi antropološkimi rezultati v celotni obdelavi blejskega grobišča osvetlili marsikatero temno točko. Vsekakor pa smo lahko veseli, da se je s pričujočo knjigo obogatila domača arheološka literatura, ki jo pogreša znanstvenik in je potrebna študentu pa tudi ostalim za proučevanje in spoznavanje naše preteklosti.

F. Stare, (Ponatis iz "Ljudske pravice")

DRUŠTVENI KOLEDAR (Nadaljevanje z 2. strani)

19. januarja, petek — Ples društva sv. Vida št. 25 KSKJ v SND

ZAVAROVALNINO

proti ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd. preskrbi

Janko N. Rogelj
6208 SCHADE AVENUE
Pokličite: ENdicott 1-0718

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka
1146 East 61st St. - Henderson 1-2730

20. januarja, sobota — Ples društva Glas clevelandskih delavcev št. 9 SDZ v SND
21. januarja, nedelja — Veselica društva Vipavski raj št. 312 SNPJ v SDD, Waterloo Rd.

26. jan., petek — Ples Gay Knights kluba v SND
27. januarja, sobota — Ples društva Loška dolina v SND
28. januarja, nedelja — Koncert Glasbene Matice v SND

FEBRUARJA
2. februarja, petek. — Ples Častne straže SDZ v SND
3. februarja, sobota — Ples društva France Prešeren št. 17 SDZ v SND
10. februarja, sobota — Valentinova veselica zbora Triglav v Domu zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.
17. februarja, sobota — Veselica društva St. Clair Grove št. št. 98 WC v SND
24. februarja, sobota — Veselica Clevelandске federacije SNPJ v SND

MARCA
3. marca, sobota. — Veselica društva Clairwoods št. 40 SDZ v SND
10. marca, sobota — Veselica društva Clevelandski Sloveni št. št. 14 SDZ v SND
17. marca, sobota — Veselica krožka št. 2 Prog. Slov. v SND
24. marca, sobota — Veselica Slov. nar. čitalnice v SND
25. marca, nedelja (Velikanoč) — Ples društva Spartans št. 576 SNPJ v SND
30. marca, petek — Ples John-Peconi in Lou Trebar v SND
31. marca, sobota — Veselica društva Danica št. 11 SDZ v SND

APRILA
6. aprila, petek — Ples Wagon kluba v SND
7. aprila, sobota — Proslava 25-letnice društva sv. Cecilije št. 37 SDZ v SND
8. aprila, nedelja — Koncert Glasbene Matice v SND
13. aprila, petek. — Ples kegljačev cerkve sv. Pavla v SND
15. aprila, nedelja. — Koncert zbora Abrašević v SND

20. aprila, petek — Ples Hrvatsko-američkega mladinskega kluba v SND
21. aprila, sobota — Veselica društva Lipa št. 129 SNPJ
27. aprila, petek — Ples Golden Gophers kluba v SND
28. aprila, sobota — Proslava 25-letnice društva Martha Washington št. 38 SDZ v SND

MAJA
5. maja, sobota — Veselica društva sv. Ane št. 4 SDZ v SND
6. maja, nedelja — Koncert zbora Triglav v Sachsenheim dvorani na Denison Ave., — plesna veselica v Domu zapadnih Slovencev.
11. maja, petek — Ples Merry-makers kluba v SND

HIŠE NAPRODAJ

Cena znižana na \$11.900
Hiša od E. 185 St.—6 sob za eno družino. Plinska gorkota, solnena soba, preproge, garaža. Ne bo dolgo trajala.
PAGE REALTY CO.
15525 Lake Shore Blvd.
KE 1-4967

RAZNO

KANARČKI
jamčeni pevci; vse barve; vsi priznane vrste.
Cene zmerne.
13611 Thornhurst, od E. 131 St., blizu Miles Ave., W. 1-9493

TRGOVSKI LOKALI NAPRODAJ

RESTAVRACIJA
Majhen prostor v downtownu. POCENI
Se prodaja radi bolezn. Prometen prostor.
LI 1-0938

CAMERA SHOP
IZVRSTNA PRILIKA
Športna oprema, hobby predmeti in vsi vrstni karti; z ali brez inventarja; najboljši prometni prostor v Clevelandu.
YE 2-0960

MESNICA
Downtown Cleveland; se mora prodati; po zmereni ceni; velik biznes. V prvovrstnem kraju; nespornost med solastniki.
TY 1-0431

DELO DOBIJO ZENSKE

Comptometer operatorice
5 dni v tednu — 40. ur tedensko
Stalno — dobre delovne razmere — dobra plača.
E. 72nd St. in St. Clair Ave.
tel. EX 1-7200

POWER MACHINE OPERATORICE
na moških oblekah
Dobra plača
THE LYON TAILORING
2320 Superior

DOBRO SLUŽBA Z FINO PRILIKO
je na razpolago za prijazno dekle v prodajalni na Heights.
Stalno delo za pravo dekle.
Dobra plača.
YE 2-1100

KLERKINJE
Mednarodno znana organizacija ima službo na razpogo v clevelandski pisarni za dekleta 18-26 let z visoko-šolsko izobrazbo. Dobra plača, razne podpore, počitnice plačane in prijete delovne razmere. 5-dnevni teden.
LIBERTY MUTUAL INSURANCE CO.
1375 Euclid, W.W. Bldg., 4. nadst.
9. do 11. in 2. do 3.30

Oskrbnica in snazilka

za pisarne in splošno čiščenje popoldanski shift — 3.30 do 12 zv.
Dobra plača od ure
obnusa za nočni shift
45 ur tedensko

Cleveland Wire Works
General Electric Co.
1331 Chardon Rd., Euclid, O.
KE 1-5050, Liné 17

KUHARICA

Izurjena splošnega dela v kuhinji.

Naš način kuhe je razdeljen na oddelke, tako da ne pade vse breme na rame ene osebe.

Nič dela ob nedeljah, praznikih ali pozno v večer. Dobra plača in obedi.

Zglasite se takoj v našem uradu. Ne prezrite prijete delovne razmere in stalno delo.

Cloverleaf Restaurants
62 THE ARCADE

12. maja, sobota — Veselica društva sv. Katarine št. 29 ZSZ v SND
18. maja, petek — Boksarska predstava Cleveland Ambassadors v SND

DELO DOBIJO MOŠKI

DOBRI DELAVCI
za podjetje, ki razdira nerabne avte. Morajo znati razrezati avte, da se shrani najboljše dele. \$1.50 na uro, dovolj nadurnega dela.
3310 E. 79 St., BR 1-1444

DRAFTSMEN

TOOL AND MACHINE DESIGNERS
Dolgotrajni program
Dobra plača od ure
Dobre delovne razmere

A. W. Hecker Co.
7100 Euclid Ave.

SLUŽITE KO SE UCITE
Ko ste na delu, potem našega TRAINEE PLACEMENT načrta, dobite takojšen plaček, ko se vadite dela v trgovstvu, modernem kupovanju in javnim odnosu, da imate večjo začetno plačo. Nobenega plačila za treningo, ko ne delate, vaša izobrazba, starost ali izkušnja je nevažna, če imate priklapnost, ambicije in ste odločni uspeti. Nihče ne računamo za preskrbo dela naših vajencev, prista posvetovanja in izkušnja predno se določi delo. Sedaj na razpolago, pridružite se tej izbrani skupini za sedanje zasluzke, napredovanje v bodoče in varstvo. Za zaupni intervju, pokličite Personal Director, EN 1-1625.

AVTO MEHANIČ
za Dodge-Plymouth prodajalca; mora biti izurjen in zanesljiv. Polna plača in jamstvo. Zglasite ali pokličite
MR. OLLER
STEUDEL MOTORS, INC.
The House of Dependability
8620 LORAIN

SHEET METAL LAYOUT DELAVEC

A-1
Metal Cabinet Line
Stalno delo
Dobra plača od ure
THE RIESTER & THESMACHER CO.
1526 W. 25

LEWIS

vam nudi priliko

Dobra plača od ure, nadurno delo, posebne podpore; idealne delovne razmere.

Dela sedaj na razpolago za:
HORIZONTAL BORING MILL
ENGINE AND TURRET LATHE
RADIAL DRILL PRESS
Delno izurjene moške z nekaterimi kvalifikacijami, se tudi interviuiru. Zglasite se med 8. in 5. vsaki dan razen ob sobotah.

LEWIS
Welding & Engineering Corp.
MACHINE DIVISION
23000 St. Clair Ave., Euclid

AIRCRAFT MACHINISTS
MILLING MACHINES
ENGINE LATHES
RADIAL DRILL PRESSES

Si morajo sami vzpostaviti delo in obratovati stroje.
Visoka plača od ure
Employment urad odprti vsaki dan
8.30 do 4. pop.
ob sobotah 8. do 12.

THE CLEVELAND PNEUMATIC TOOL COMPANY
3781 E. 77 St., od Broadway

VAJENCI

Moški, ki so mehanično sposobni ali imajo tehniško treningo, se sprejmejo na intervju. Imajo priliko postati izurjeni mašinisti.

Visoka plača od ure.
Upisovalni urad odprti vsaki dan.
8.30 do 4. pop.
ob sobotah 8. do 12.

THE CLEVELAND PNEUMATIC TOOL COMPANY
3781 E. 77 St., od Broadway

DELO DOBIJO MOŠKI

TEŽAKI
ROČNI VOZNIKI
do 50 let starosti.
Stalno delo.
CLEVELAND PNEUMATIC TOOL
3781 E. 72 St.
od Broadway

STEEL FITTERS in POMOČNIKI

Plača od ure.
Podnevi in ponoči.
Nadurno delo poleg incentivne plače.
MAY-FRANK ENGINEERING Inc.
1710 Clarkstone Rd.

Avtni mehaniki

MORAJO BITI IZURJENI
Eden izmed največjih G.M. prodajalcev v mestu. Najboljše delovne razmere. Jamstvo in določena plača. Eno-tedenske počitnice s plačo po 6 mesecih, 2 tedna s plačo po enem letu. Samo taki, ki želijo stalno delo, se naj prijavijo.
Vprašajte za Mr. Baldwin
QUA BUICK, INC.
10250 SHAKER BLVD.

IZVRSTNA PRILIKA ZA LIVARJE
FLOOR AND BENCH
GRAY IRON JOBBING WORK
Visoka plača od ure
Stalno delo z vsemi delovnimi ugodnostmi

MEECH
FOUNDRY, INC.
9906 MEECH AVE.

F. G. WADE INC.
Mi bomo razširili naše podjetje in potrebujemo 130 nadaljnjih izurjenih delavcev.
INŽENIRJI
graduante kolegija z znanjem v "layout" in "design" podjetij z genilno silo, rafiniranjem olja, kemičnih tovarn, itd.
Plača od ure.
DESIGNERS DETAILERS
3751 PROSPECT AVE., HE 1-8887
Products, tools, dies, fixtures and machines.

MAŠINISTI

Plača od ure — podnevi in drugi shift
Morajo imeti izkušnjo za splošna dela

Nation Carbon
1257 West 74th St.
severno od Detroit Ave.

DELO DOBIJO

EUCLID

EMPLOYMENT SERVICE
21930 Lake Shore Blvd.
REDwood 1-7444

Mi imamo mnogo dobrih prilik za fina dela za moške in ženske v sledečih krajih:

- Euclid
 - East Cleveland
 - Collinwood
- MOŠKI

Designing Engrs.: 5-10 yrs. \$400-500
E.E., young to \$275
Machine Designers to \$475
Tool Designers to \$350
M.E., Young grads to \$250
Plant Engr., M.E., young to \$300
Welding Engr. start \$330
Process Engr. start \$330
Appliance Designer start \$400
Time Study, Jrs. and Srs. to \$500
Time Kept., 2nd shift to \$200
Chemist, young, degree to \$275
Draftsmen to \$300
Checker-Drafting to \$400-500
Production Clerks to \$200
Sales Engr. Relocate to \$400 plus
Ass't. Personnel Director to \$350

ZENSKE

Bookkeepers to \$225
Accts. Payable to \$225
Chemist, degree to \$225
Clerks, no typing to \$160
Mail Girl to \$168
Exec. Sec'y. to \$250
Stenographers to \$210
Legal Stenog. to \$200
Clerk-Typists, many to \$195
Ediphone Opers. to \$200
Bookkeepers-Sten. TOP SALARY
Top Typists, 65-75 WPM to \$200
Jr. Tracers to \$180
Mnogo drugih del na razpolago po pisarnah in tovarnah

Odprto od 9. zj. do 5. pop.
od ponedeljka do petka
Odprto ob sobotah zjutraj samo po dogovoru
CAS ZA INTERVJU
9. do 1.

UDOVICA

POVEST IZ 18. STOLETJA

Napisal: I. E. Tomić

Poslovenil: Štefan Klavs

(Nadaljevanje)

Delalo se je malo in to samo za največjo silo; tem bolj pa so pohajali meščani v krčme, ki so bile polne od ranega jutra do poznega večera. Častitljivi moštri so sedeli pri polnih vrčih starega vina in pripovedovali vedno novice o punku in se trudili, kako pričakajo upornike, če bi se drznili priti pred njihovo svobodno mesto.

Sprejemši pismo od biskupa, je viceban Rauch takoj pohitel v Zagreb. Škof ga je komaj čakal. Jeza, ki ga je bila pograbila, ko so mu prinesli prve novice o upor v Gradu, je še vedno bolj rastla v njem.

"Ka bo iz tega, dragi Ivan?" so bile besede, s katerimi je pričakal škof vicebana. "Nihče se ne gane v banovini, in ti kmeti ki psi plenijo hujše od Turka."

"Pomiri se prijatelj!" je odgovoril viceban mirno. "Prišel sem, da se posvetujemo, kaj je ukreniti."

"Posvetujte se!" mu je padel v besedo nepotrpežljivi škof. "To je vse lepo, ali: deliberante Roma Saguntum perit. Mi Hrvatje se znamo samo posvetovati, a delati ne."

"O tej stvari želim, da se posvetuje," je prekinil škofovo besedo viceban in pokazala se je jezna mu kri.

"V tako važni stvari nočem delati na lastno roko. Skličem konferenco."

"Toda takoj, še danes!" je rekel škof bolj prosečim glasom, videč, da se viceban jezi radi njegove nestrpnosti.

"Dobro, torej popoldne, v tvojem dvorcu če dovoliš," je odločil viceban.

"Svobodno! ... Pričakujem gospode."

Viceban se je hitro poslovil s škofom ter odšel v svojo hišo na griču, da izda poziv gospodom, ki so bili v Zagrebu, ali ki so prišli z dežele iz strahu pred kmeti. Županijski kaštelan je razposlal po vsem griču svoje pandure, da so klicali gospodo na posvetovanje, a tudi sam je šel osebno nekaterim naznaniti vicebanovo vabilo.

Okoli pete ure popoldne so se začeli zbirati povabljeni v škofovi palači, kjer sta jih nepotrpežljivo pričakovala škof in viceban. Pri njih je bil tudi banov namestnik, grof Ljudevit Erdody. Med povabljeni je bil protototar Najšić, eksaktor kraljevine Bužan, zastopnik kaptola in nekoliko kanonikov, asesor judicijarne tabule Bedeković, podžupan Rafaj, Vuk Jelašić, Ivan grof Patačić in Stjepan Domjanić, grajščak v Preseki. Ti štirje so bili iz upornih krajev, katerim so požgali kmetje.

Ko so se vsi zbrali, pozvani in nepozvani, so uglednejši in starejši posedli okoli dolge mize škofove dvorane, dočim so drugi stali ali sedeli na klopih, ki so bile nameščene ob stenah.

Viceban se je leno zavalil v naslonjač, na levo škofovo stran, ter spregovoril:

"Gospoda, vsi veste, zakaj sem vas semkaj poklical. Kmetje so se uprli v križevski županiji in njihov upor se širi z ne navadno hitrostjo. Ako jih ne prehitimo o pravem času, pokončajo polovico kraljestva v prah in pepel. Želim slišati, gospoda, kaj naj ukrenemo? Gospod grof Patačić! Izvolite nam svetovati! Vi ste že imeli posla s temi uporniki ..."

"In še kakšnega!" je pričel

takoj grof. "Vražje delo je bilo s temi satani v človeški podobnosti. Ko sem izvedel za nesrečo v Ravnici, sem med svoje kmete, pa sem jih nagovarjal, da naj drže z menoj, da bi ušli in polovili te razbojnike. Moje prošnje niso izdale in nategnil sem druge strune. 'Vi morate, kakor vam zapovedujem; ali ste pozabili, da ste moji kmetje?' Kmetje so se delali, kakor bi ne bili slišali zapovedi. Molčali so kakor les ter me pustili samega. Takoj sem vedel, pri čem da sem. Kmalu nato je nastal upor v Vrhovcu, in moji lastni kmetje so mi začeli poslopja. Bili so zvezani z ravnimi lopovi ... Tega nisem pričakoval od svojih kmetov, ki sem jim bil bolj oče, nego gospod. Komaj sem si rešil življenje z begom. Samo slušaju, da sem imel boljsega kmetja, nego kmetje, se imamo zahvaliti."

Hrup nejevolje in jeze je bilo čuti po dvorani, ker grof Patačić je bil v resnici dober svoj kmetom; niso imeli nobene vzroka upirati se proti njemu, ali ga sovražiti.

"Kdor gospode ni videl teh znorelih ljudi," je nadaljeval Petac, "ta si ne more predstavljati nevarnosti, v kateri so posestva in grajščine."

"To vem tudi jaz," se je oglašil Domjanić, grajščak v Preseki, suh človek, nemirnih oči. "Tudi moj grad so zažgali ..."

Grof Patačić je pogledal jezo na Domjanića ter se zadril nad njim:

"S kako pravico dvigate vi svoj glas v tej zbornici? Čudim

se, da ste se drznili semkaj priti. Gospoda, je rekel sedaj grof proti ostalim, 'ta človek je zelo sumljiv, da se druži s kmeti. Res je, da so kmetje zažgali njegov grad, ali so takoj ogenj pogasili, ko je on le stopil med dne ter se nekaj časa zaupno pogovarjal z načelnikom vstaje. Znano je, da je živel dva dni na svojem posestvu, med tem ko so kmetje uganjali svoje orgije na šimuničevini in Patačičevi Preseki. Mi smo morali bežati, samo da smo si rešili življenje; a on se je lepo gostil in popival s kmeti, ki so mu s tujim, ugrabljenim vinom polnili kleti in shrambe."

"Protestiram proti temu sumničanju!" je vpil Domjanić z živahojim glasom, drhteč na vsem telesu. "Jaz sem plemič, gospoda, kakor vi!"

"Zatrujem vam, gospoda," se je oglašil zopet grof Patačić, "da je ta gospod v velikem sumu, da je bil v zvezi z Ljubojevičem in upornimi Vlasi pri Severinu."

"Protestor, protestor!" je klical opetovano Domjanić, rineč se do škofa in vicebana ... "Milostivi gospod viceban! ... 'Ne poslušajmo ga! Ven z njim, ven!' je klicala zbrana gospoda na en glas."

Domjanić je še vedno hotel govoriti, a mu niso pustili. Njegovo vedenje je tako razjezilo prisotne, da sta ga dva mlada plemiča pograbila in vrgla skozi vrata na hodnik.

Velik krohot je nastal v konferenci.

"Tega lopova dam takoj prijeti, kakor hitro bo posvetovanje dovršeno!" je rekel viceban škofu po tihem.

"Ta človek je mnogo kriv na naši nesreči," je pristavil podžupan Rafaj.

"In vi z njim!" mu je dodal banov namestnik grof Erdody ježno in srdito. "Vi ste sesali kmetom kri, kožo ste drli z njih ... ni čudo, da so se uprli ..."

Rafaj je stal kakor polit s kropom in v dvorani je nastala tišina, ki je trajala nekaj minut.

Uncle Sam Says

"NOW LET'S ALL BUY BONDS" is the suggestion to be carried by the U. S. Savings Bonds Division this Fall to more than 60 million people now employed throughout the United States. Your "Uncle Sam" endorses this great effort because I know that the Payroll Savings Plan now in operation in thousands of concerns is the means of building future financial security for everyone participating in the program. Savings, built up through the Payroll Savings Plan will enable YOU to take that mortgage on YOUR home—and off YOUR future. A well-managed home maintains a financial reserve against future needs and emergencies. Start YOUR RESERVE today. U. S. Treasury Department

"Prosimi ste me, da vam svetujem," se je oglašil grof Patačić, želeč napraviti konec neugodni situaciji. "Kaj naj storimo? Gospoda, po mojih mislih, ne smemo odlašati. Dobil sem vesti, da je počila vstaja v Podravju in lučbreški okolici, in čul sem, da se kmetje pripravljajo iti preko Lonje in udariti na Božjakovino in okolico. Ko pridejo v Božjakovino, potem so drugi dan v Zagrebu."

"Kaj, na Božjakovino nameravajo?" je vprašal v veliki skrbi Juraj Petković, substitut podžupan županije zagrebske, ki je imel svoja posestva blizu Božjakovine.

"Vsak čas bodo tamkaj!" mu je potrdil grof. Po teh besedah je vstal Petković in se pričel oprezno, da ga ni nihče zapazil, pomikati proti vratom, skozi katere je zginil.

"Potem nam ne preostaja drugega," je pričel viceban, "nego da se dvignemo z vojsko in čim prej poiščemo kmete. Jaz sam hočem voditi vojske nad nje!"

"Vivat vicebanus!" so klicali navdušeno zborovalci, oveseljeni nad vicebanovo obljubo, da bo on sam vodil vojsko. Poznali so ga kakor človeka, s katerim se ni šaliti in ki ne dela samo na pol posla, katerega se je lotil.

Konferenca je bila pripravljena na vse žrtve. Plemiči so obljubili, da se pridružijo vicebanovi vojski, kaptol in grajščaki so obljubili svojo pomoč. Častniki razpuščenih čet, ki so vojevali pred nekaterimi leti v Belgiji in Holandiji in ki niso sedaj služili pri vojakih, so bili pozvani, da se zglase pri vicebanu in prevzamejo vodstvo čet, kakor odredi vicebana.

Sklenili so še nadalje, da naprosijo bana Bačana, naj jim pomaga z banskimi polki; ko nečeno so sklenili obvestiti dunajski dvor in iskati pomoči proti podivjanim upornikom.

V ponižni prošnji, ki jo je konferenca sklenila poslati na Dunaj njenemu veličanstvu kraljici, se je imel gotovo navesti tudi vzrok vstaje. Stvar je bila zelo kočljiva. Da povedo, da so se kmetje uprli vsled objestnosti, tega ne bi verjeli; ako bi rekli, da so se uprli, ker ne morejo prenašati jarma in nasilja grajščakov, bi sami sebe obtočili in nakopali vihar na lastne glave.

Gospodu podžupanu Rafaju je prišla zelo pametna misel v tej nepriliki; predlagal je, naj

navedejo vzrok novi konskripciji, ki se je ravno zvršila in radi katere so se kmetje silno vznemirjali, misleč, da bodo morali od vsega tega, kar je popisanega, dati nove večje davke.

Konferenca je enoglasno sprejela ta predlog in to še tem rajši, ker je bil resničen. Resnica, da so kmetje pričakovali od tega popisa še večje davke; ali resnica je bila le-ta, da se niso dvignili na svojo gospodo le

MI IMAMO

takojšnje kupce za vašo hišo za eno ali dve družini, od \$10,000 do \$20,000. V Euclidu ali severno-zahodnem delu.

Točna in poštena posługa. Govorimo slovensko. BEACHLAND REALTY 767 E. 185 ST. IV 1-1012

ODBOR DRUŠTVA SV. ANE ŠTEV. 4 S. D. Z.

Odbor za leto 1950 je sledeči: Predsednica Julija Brezovar, 1173 East 60 Street; podpredsednica Jennie Stanonik; tajnica Jennie Suvak, 1415 East 51 St., EN 1-8104; blagajničarka Josephine Orazem-Amrožič; zapisničarka Angela Virant; nadzornice: Mary Bradac, Rose L. Erste in Frances Okorn; rediteljica Mary Pristov.

Seje se vrše vsako drugo sredo v mesecu. Društveni zdravniki so vsi slovenski zdravniki.

POSEBNA PONUDBA ZA BOŽIČ

Čisto nov 1951 Smith Corona pisalni stroj s slovenskimi črkami.

Idealno darilo za vaše prijatelje in sorodnike preko morja.

SAMO \$89.50

Vključen je tudi zaboj.

Če želite tudi spakiramo za vas za pošiljko preko morja.

Imamo tudi obširno zalogo pisalnih strojev drugih izdelkov in modelov.

ALLIED OFFICE MACHINE CO.

5720 EUCLID AVE., UT 1-2190

BEAUTIFY YOUR HOME, WIN CASH PRIZE, IN 1950 CHRISTMAS LIGHTING CONTEST

Outdoor Christmas lighting decorations can give you double pleasure this season. Besides making your home bright, cheerful and attractive for the holiday, you also have an opportunity to win as much as \$100.00 in cash in the 1950 Christmas Outdoor Decoration Contest, sponsored by the Cleveland Junior Chamber of Commerce.

The above illustration shows some of the charming effects possible with a few strings of colored lights, wreathes, bells, or other widely-available decorations. You may also make your own illuminated cut-out designs, if you prefer, from wood or metal.

There are 60 cash prizes altogether, 20 awards in each of three different classes: first—\$100; second—\$50; third—\$25; fourth—\$15; next six—\$10; each; next ten—\$5 each.

THE RULES:

1. Any Greater Cleveland resident living in a single or two-family home may compete.
2. Fill out and mail the entry blank below, indicating which of the three classes you are entering: Class One—five or fewer pieces of decoration; Class Two—six to 10 pieces, inclusive; Class Three—11 or more pieces of decoration.
3. Outdoor decorations mean electrically illuminated decorations placed outside the house, or inside the house in such a position as to be clearly visible from the street.
4. Judging will be done on the basis of what is intended to be seen from the street; that is, window lighting, etc. Indoor trees, though visible through the windows, will not count. Outdoor Christmas trees, either growing or temporary, will count, if illuminated.
5. Decorations must be illuminated daily from 6 P.M. to 10:30 P.M., from December 15 to January 1, inclusive, so that they can be viewed by the judges. Contestants' house numbers shall be plainly visible from the street.
6. Entries must be postmarked before midnight, December 15. It is not necessary to decorate the home before mailing your entry, but decorations must be completed by 5 P.M., December 15.
7. Decision of the judges selected by the Cleveland Junior Chamber of Commerce shall be final and binding on all contestants.

ENTRY BLANK—1950 Christmas Lighting Decoration Contest Cleveland Junior Chamber of Commerce 400 Union Commerce Bldg., Cleveland 14, Ohio

Please enter my home in the 1950 Christmas Lighting Decoration Contest, in the classification I have checked below:

- ☐ Class One—five or fewer pieces of decoration.
☐ Class Two—six to 10 pieces, inclusive.
☐ Class Three—11 or more pieces.

I agree to the rules, and will have all decorations lighted from 6 P.M. to 10:30 P.M. daily, from December 15 to January 1, inclusive, so that they may be viewed by the judges.

Signed _____

Address _____

Municipality _____

Zone _____

Phone _____

Ena najbolj modernih je CRANE kopalnica

Dajte, da vam jo mi inštaliramo!

Mario Kolenc

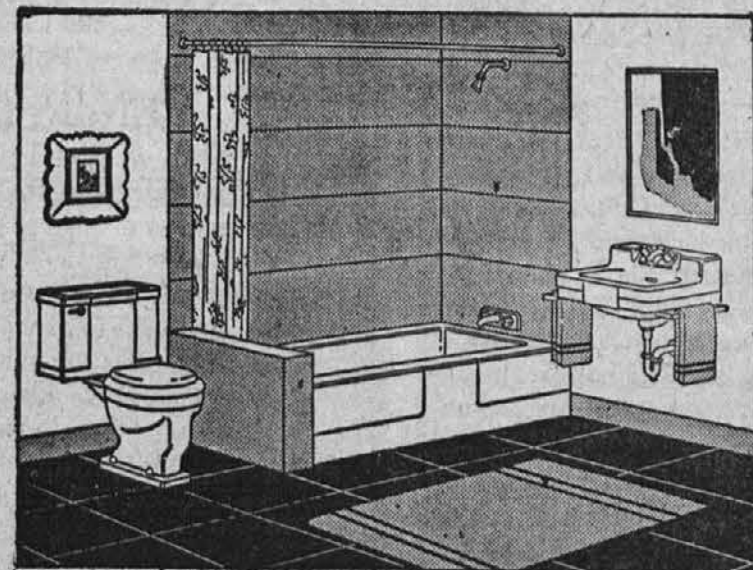
Louis Planinc

Vse 3 pritlikline spadajo k najboljšim izdelkom "The Crane Group." Lahko daste inštalirati vse tri in si prihranite denar; ali pa naročite posamezno. Cene so:

TOILET UMIVALNIK BANJA

Cene so zmerne, ako pa naročite vse tri na enkrat si prihranite večjo vsoto

Stroški za inštalacijo so posebej.

THE CRANE NEUDAY GROUP

Ako naročite pri nas, vam naši izkušeni delavci vse točno in perfektno inštalirajo. Delo je garantirano. Vse delo je lahko financirano tako, da vam ni treba nobene gotovine takoj. — Plačate lahko v treh letih.

Vselej, kadar potrebujete kaj, kar spada v plumbersko stroko, bodisi za popravilo starih delov ali za inštaliranje novih, pokličite našo firmo, ki daje postrežbo meščanstvu v Clevelandu že od 1907. Nobeno delo premajhno—nobeno delo preveliko ... Proračun zastoj—brez vsake oblagacije.

W. F. HANN & SONS

15505 Euclid Avenue

Telefon MU 1-4200

radi tega popisa, temveč tudi zato, ker niso mogli prenašati nasilja in pritiska nekaterih grajščakov.

(Dalje priložni)

EVERYTHING A GIFT SHOULD BE! THE Precision WATCH

GRUEN

Choice \$37.50

Fed. Tax Incl. EASY TERMS

FRANK CERNE JEWELRY CO.
6412 ST. CLAIR AVE.
OPEN EVERY EVENING UNTIL 9 P. M.

FOR — **CHICAGO** and all sections of the Midwest OUR ADVERTISING REPRESENTATIVES are the **Chicago Advertising Co.** 139 N. CLARK ST. CHICAGO, ILL. DEarborn 2-3179

WANTED TO RENT

RESPONSIBLE Young Couple — (Newlyweds to be) urgently need 3-4 room unfurnished apartment. North or West or South West. Moderate rental. — LYons 3-3185 or RAnd 6-6125.

RESPONSIBLE Plasterer — Wife and baby desperately need 4-5 room unfurnished apartment. Will decorate. Any good location N. W. Moderate rental to \$50.—PEnsacola 6-9803.

EXECUTIVE permanently transferred to Chicago with national organization needs 3 bedrooms, 2 baths, unfurnished house. N. or NW. suburbs preferred. Will guarantee perfect care. Call W. Galovan, Delaware 716000. Ext. 36, days or Greenleaf 5-4000. Mr. K. A. Selter, evs, Sundays.

RESPONSIBLE Cudahy Packing Co. Representative transferred to Chicago needs 2 bedroom unfurnished home or apartment. Family of 4. Prefer S. W. of suburban area. Moderate rental. —REgent 4-8000, extension 17.

FEMALE HELP WANTED

NURSES — Registered, practical and undergraduates; gen. duty, regular night duty and one surgery supervisor in new 40-bed county hospital; town of 4,000. Top salary including board. — Dale Callison, Administrator, Winterset, Iowa.

EXPERIENCED Couple — For serving. Cooking. Butler. General housework. Good references. Stay in River Forest. — FOrrest 9-8842.

HELP WANTED—Domestic

NURSEMAID — Needed by writer and wife, both work, for their 3 children. To stay. For one who is loyal, reliable, fond of children, with sense of humor, salary will compensate. — Superior 7-1328.

BUSINESS OPPORTUNITY

GOOD OPPORTUNITY — Cleaning Store for sale. Well established business. Good location. Excellent transportation. Selling Called to service. Best offer takes. — Dickens 2-2340.

V "Enakopravnosti" dobite vedno sveže dnevnice o dogodkih po svetu in doma!